

1 НІЧНЕ ОСЯЯННЯ

Я стою на камені посеред річки. Довкола в джунглях розливається ніч. Моя рука інстинктивно зводиться вгору та вмикає налобний ліхтар. Морок тут-таки тане, і на якусь мить я застигаю в нерішучому чеканні. Темрява настала непомітно. Я глибоко вдихаю повітря. Воно густе й аномально пекуче навіть для Амазонії. Коли очі при звичаються до п'ятми, крізь неї проглядають обриси джунглів — чорні, сірі, темно-сині й навіть сріблясто-білі. Аж дивно, що завидна можна чогось не помітити. Місяць у небі ледь-ледь сріблиться й губиться серед незліченних яскравих зір, що опромінюють безкрай ліс, купаючи у своєму ніжному сяйві кожний листочок і камінець. Круг мене в зоряній купелі, неначе привиди, димляться випари. Ось — тоненькі імлісті цівки, а онде — здоровезні клубища, які помалу-малу ростуть і розходяться хвилями.

Я залягаю на камені й спостерігаю, як пара здіймається в ніч. Від прохолодного вітерцю її струмені товщають і вихряються блідими сіро-блакитними стовпами, сягаючи аж до неба. У каламутному світлі камінь піді мною тьмяно виблискує білиною. Там, де спина й ноги торкаються кам'яної поверхні, виступає легкий піт. Вода в річці така гаряча, що можна зваритися; її нестримний потік, ширший за двоколійку, рине повз мій камінь зі страшним ревом, заглушаючи нічний хор джунглів. Мої чуття загострилися, а кожний рух зробився вкрай обережним.

Я в самісінькому серці Перуанської Амазонії. Інші члени моєї команди вже поклалися спати в маленькому селищі

неподалік, але я нізачо не зможу заснути, бо переді мною — чудо. Серце в мене шалено калатає, проте на душі цілковитий спокій. Мій зір невідривно стежить за річковими випарами, за тим, як вони звиваються вгору й розчиняються в захмар'ї. Чумацький Шлях тече по небу, немов оця димуча вода. Інки назвали його Небесною Рікою — дорогою в інший світ, де живуть духи. Отож тутешня пара сполучає поміж собою дві величезні річки. Ось чому довколишній люд уважає ці джунглі за місце надзвичайної духовної сили. У моїй голові відлунюють шаманові слова: «Річка показує нам те, що ми жадаємо побачити».

Тут народжується одна з найбільших пригод у моєму житті. Я переповідастиму цю історію своїм дітям та онукам, і кожний мій теперішній порух стає її частиною. Кожна дальша секунда набуває щораз більшої ваги. Нестерпно гарячі бризки обпікають мені праву руку. Я сідаю й притискаю її до грудей, поринаючи в роздуми. На пам'ять мені спадають слова мого вчителя з вулканологічної польової школи: «На вулканах гинуть або недосвідчені новачки, або фахівці, що забувають про безпеку».

Я підводжуся і, переконавшись у тому, що годен твердо стояти на ногах, стрибаю на найближчий берег. Озираючись на Кипучу річку, я не можу стриматись і збуджено шепочу: «Це місце існує. Це місце справді існує». Шаман сказав, що воно покликало мене сюди не просто так, і я вже передчуваю велич своєї майбутньої місії.

Випари танцюють у зоряному сьйві й тоді, коли я повертаюся до своєї хатини, сповнений думок про річку, про джунглі обополи неї та про те, що все треба буде списати на папері. А розпочалася ця історія з легенди, почутої в дитинстві, — історія досліджень та відкриттів, до яких спонукало прагнення збагнути на перший погляд неймовірне. Історія, де не ворогують, а шанобливо змагаються сучасна наука і традиційне світобачення, об'єднані благоговінням перед живою природою.

Здавалося б, кожний об'єкт уже позначено на карті, кожен дрібницію виміряно й осягнено, однак ця річка кидає виклик нашій *упевненості* в тому, що ми знаємо все. Вона розмиває грань між відомим і невідомим, давнім і сучасним, науковим і духовним. А ще нагадує, що у світі досі чимало невиявлених чудес. І не лише в чорній порожнечі безвісті, а й у білому шумі повсякденного життя — у речах, на які ми майже не звертаємо уваги чи про які забуваємо, подекуди навіть у незначних деталях.